

LUONNOS 2.3.2026

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ

Neuvotteleva virkamies

Suvi Ruuska

Muistio

2.3.2026

Liite 1

VALTIONEUVOSTON ASETUS YMPÄRISTÖKORVAUKSESTA ANNETUN VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN 22 JA 57 §:N MUUTTAMISESTA

1 Asian tausta ja asetuksenantovaltuudet

Rahoituskaudella 2023-2027 Euroopan unionin maaseudun kehittämistoimenpiteet perustuvat jäsenvaltioiden yhteisen maatalouspolitiikan nojalla laadittavien, Euroopan maatalouden tukirahastosta (maataloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) rahoitettavien strategiasuunnitelmien (YMP:n strategiasuunnitelmat) tukea koskevista säännöistä sekä asetusten (EU) N:o 1305/2013 ja (EU) N:o 1307/2013 kumoamisesta annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) 2021/2115, jäljempänä suunnitelma-asetus.

Maaseudun kehittämistoimenpiteet jäsenvaltioissa perustuvat jäsenvaltion suunnitelma-asetuksen perusteella laatimaan ja Euroopan komission hyväksymään strategiasuunnitelmaan. Suomi on laatinut suunnitelma-asetuksen perusteella Suomen yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelman vuosille 2023–2027 (CAP-suunnitelma). Euroopan komissio hyväksyi Suomen CAP-suunnitelman 31.8.2022 (komission täytäntöönpanopäätös C(2022)6022). Suomi on esittänyt muutoksia CAP-suunnitelmaan vuodelle 2026 strategiasuunnitelma-asetuksen 119 artiklan 9 kohdan perusteella. Muutosesitys toimitettiin 9.2.2026 Euroopan komissiolle.

Ympäristökorvaus on osa Suomen CAP-suunnitelmaa. Ympäristökorvauksesta säädetään suunnitelma-asetuksen 70 artiklassa. Kansallisesti ympäristökorvauksesta säädetään eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetussa laissa (1333/2022). Lain 3 §:n 5 momentin, 5 §:n 8 momentin, 11 §:n 5 momentin, 12 §:n 6 momentin, 13 §:n 5 momentin ja 15 §:n 5 momentin nojalla on annettu valtioneuvoston asetus ympäristökorvauksesta (78/2023). Asetuksella säädetään ympäristösitoumuksesta ja siihen sisällytettävästä alasta, ympäristösitoumuksen tilakohtaisen toimenpiteen vaatimuksista, ympäristösitoumuksen lohkokohtaisista toimenpiteistä ja niiden ehdoista, ympäristösopimuksista ja niihin sisällytettävistä toimenpiteistä, ympäristökorvauksen maksamisesta ja ympäristökorvauksen määrästä.

2. Asetuksen valmistelu

Asetusehdotus on valmisteltu virkatyönä maa- ja metsätalousministeriössä yhteistyössä Ruokaviraston kanssa.

Asetusehdotuksesta pyydettiin lausunto valtiovarainministeriöltä, ympäristöministeriöltä, Ruokavirastolta, elinvoimakeskusilta, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:ltä, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf:ltä, Luonnonvarakeskukselta, Suomen ympäristökeskukselta, ProAgria Keskusten Liitolta, Svenska lantbrukssällskapens förbund rf:ltä, Luomuliitto ry:ltä, Yhdistyneet Luomutuottajat ry:ltä, Suomen luonnonsuojeluliitolta, WWF Suomelta ja Natur och Miljö rf:ltä.

3. Asetuksen pääasiallinen sisältö

Ympäristökorvauksesta annettua valtioneuvoston asetusta ehdotetaan muutettavaksi. Asetuksen 22 §:ään tehtäisiin CAP-suunnitelmaan esitettyä muutosta vastaava muutos. Jos maanparannus- tai saneerauskasvia kasvatetaan samalla lohkokalla kahtena vuotena peräkkäin, kasvuston saisi muokata maahan toisena vuonna 15 päivänä heinäkuuta. Asetuksen 57 §:ää muutettaisiin siten, että ympäristökorvausta lintupeltoja koskevasta lohkokohtaisesta toimenpiteestä ei maksettaisi lohkokasta, johon kohdistuneesta samasta viljelysvahingosta on jo maksettu rauhoitettujen eläinten aiheuttamien vahinkojen ennalta ehkäisemisestä ja korvaamisesta annetun lain (15/2022) 10 §:ssä tarkoitettua avustusta tai mainitun lain 15 §:ssä tarkoitettua korvausta.

4. Asetuksen pykäläkohtaiset perustelut

22 §

Pykälän 1 momenttia ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että maanparannus- ja saneerauskasvusto saisi olla samalla lohkokalla kahtena perättäisenä vuonna.

Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että maanparannuskasveihin lisättäisiin apilat. Muutos vastaisi CAP-suunnitelmaan esitettyä muutosta. Apilat (erityisesti puna-apila) ovat Suomessa tärkeitä ja perinteisiä maanparannuskasveja. Ne sitovat typpeä, ja niiden juuristo kuohkeuttaa maata sekä parantaa veden ja ravinteiden saatavuutta seuraaville kasveille. Esikasvina apilat vahvistavat viljelykiertoa, vähentävät lannoitetarvetta ja tukevat seuraavan satokasvin kasvua. Apiloita viljellään kuitenkin pääasiassa monivuotisissa nurmissa heinien kanssa seoksina. Apiloiden salliminen toimenpiteessä edistäisi niiden viljelyä laajemminkin.

Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä otettaisiin huomioon pykälän 1 momentin muutos, jonka mukaan maanparannus- ja saneerauskasveja koskevassa lohkokohtaisessa toimenpiteessä maanparannus- ja saneerauskasvusto saisi olla samalla lohkokalla kahtena vuotena peräkkäin. Ehdotetun muutoksen mukaan, jos maanparannus- tai saneerauskasvia kasvatetaan samalla lohkokalla kahtena vuotena peräkkäin, kasvuston saisi muokata maahan toisena vuonna 15 päivästä heinäkuuta alkaen.

Pykälän 4 momenttiin ei ehdoteta muutosta.

57 § 8 mom.

Pykälän 8 momenttia ehdotetaan muutettavaksi. Ympäristökorvausta lintupeltoja koskevasta lohkokohtaisesta toimenpiteestä ei maksettaisi lohkokasta, johon kohdistuneesta samasta viljelysvahingosta on jo maksettu rauhoitettujen eläinten aiheuttamien vahinkojen ennalta ehkäisemisestä ja korvaamisesta annetun lain (15/2022) 10 §:ssä tarkoitettua avustusta tai 15 §:ssä tarkoitettua korvausta.

5. Taloudelliset vaikutukset

Ympäristökorvauksesta aiheutuvat kustannukset suoritetaan valtion talousarvion momentilta 30.20.43 (Ympäristökorvaukset, luonnonmukainen tuotanto, neuvonta ja ei-tuotannolliset investoinnit). Vuoden 2026 valtion talousarvion mukaan kyseisen momentin määräraha on 265,016 miljoonaa euroa, josta EU:n rahoitusosuutta on 123,331 miljoonaa euroa ja kansallista osuutta 141,685 miljoonaa euroa. EU:n rahoitusosuus määrärahasta on maaseuturahaston osalta 43 prosenttia. Ympäristökorvauksen osuus momentin määrärahasta on noin 177,930 miljoonaa euroa.

Lisäksi momentilla 30.20.43 arvioidaan olevan noin 141 miljoonaa euroa vuodelta 2025 siirtyvää määrärahaa.

Ympäristökorvaukseen arvioidaan tarvittavan vuoden 2026 tukihausta aiheutuviin maksuihin noin 178 miljoonaa euroa.

Ehdotetuilla asetusmuutoksilla ei ole vaikutuksia valtion talousarvioon. Asetusehdotukseen esitetyt muutokset eivät vaadi muutosta myöskään CAP-suunnitelman rahoituskehykseen.

Ympäristökorvauksesta aiheutuvat kustannukset katetaan valtiontalouden kehyspäästösten, valtion talousarvion ja henkilötövuosien puitteissa.

6. Lausuntopalaute

Asetusehdotus oli lausuntokierroksella 2.3.-24.3.2026. Lisäksi asetusluonnos on ollut esillä maa- ja metsätalousministeriön internetsivuilla. Lausuntopalvelua ei ole käytetty, koska asetusehdotus koskee vain hyvin rajattua tuensaajajoukkoa.

7. Laintarkastus

8. Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Asetuksen olisi tarkoitus tulla voimaan x.x.2026.

Esitys: Esitetään, että valtioneuvosto antaa asetuksen ympäristökorvauksesta annetun valtioneuvoston asetuksen 22 ja 57 §:n muuttamisesta.